

Ouderengeneeskunde

Vrijheidsbeperkende interventies

Inleiding

Soms kan een patiënt door ziekte ernstig verward of onrustig worden. Het gevolg kan zijn dat het nodig is om de bewegingsvrijheid van de patiënt te beperken, om zo de patiënt te beschermen tegen letsel.

Deze maatregelen kunnen erg belastend zijn. Daarover wordt u, door middel van deze folder, uitgebreid geïnformeerd.

Er zijn in het Groene Hart Ziekenhuis protocollen en richtlijnen opgesteld waarin beleid en afspraken hierover zijn vastgelegd. Deze zijn gebaseerd op de wet WGBO, de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst.

Het uitgangspunt voor toepassing van vrijheidsbeperkende interventies in het ziekenhuis is de landelijke richtlijn: vrijheidsbeperking in het ziekenhuis? NEE, tenzij... Uitgangspunten van deze richtlijn zijn beschreven in het kader hiernaast.

VBI

'Vrijheidsbeperkende Interventie' (VBI) is het verzamelwoord voor alle maatregelen die zo nodig ingezet kunnen worden om de veiligheid voor de patiënt en/of zijn omgeving te kunnen optimaliseren.

De verpleegkundige en/of behandelend arts heeft u uitgelegd waarom gekozen wordt voor vrijheidsbeperkende maatregelen en wat deze inhouden. In deze folder kunt u de informatie nalezen. Om deze folder leesbaar te houden, wordt in de tekst over 'de patiënt' gesproken. Hiermee kan u zelf bedoeld worden dan wel uw partner of familielid. Waar 'hij' staat kan ook 'zij' gelezen worden.

- Het toepassen van VBI moet zoveel mogelijk worden voorkomen.
- Als VBI toegepast worden, dan moet VBI tot het minimum worden beperkt.
- VBI mogen alleen worden toegepast als het echt niet anders kan (Nee, tenzij...).
- Bij het toepassen moet altijd gezocht worden naar de mildste vorm van VBI, welke het meest geschikt is om het gestelde doel te bereiken en in duur en omvang in redelijke verhouding staat met de aanleiding.
- De meest ingrijpende vorm: fixatie met onrustband en/of van pols en/of enkel en/of van bovenarm/bovenbeen moet enkel in uiterste nood worden toegepast.
- Het besluit tot het toepassen van VBI, ook de milde(re) vormen, moet altijd weloverwogen, veilig en zorgvuldig, in multidisciplinair verband en in overleg met patiënt (en/of wettelijk vertegenwoordiger) en familie worden genomen.
- Het gebruik van VBI is geen oplossing bij gebrek aan adequate (menselijke) hulp.

Risicogedrag

Wanneer er sprake is van risicogedrag, zullen passende maatregelen ingezet worden. Voorbeelden van risicogedrag zijn:

- Valgevaar, weglopen en/of nachtdwalen.
- Door onrust en/of onbegrip zelfstandig uit bed willen gaan terwijl dat niet veilig zelfstandig kan.
- Neiging tot verwijderen van materiaal als katheter, sonde, infuus, etc.
- Fysieke agressie kan een reden zijn om vrijheidsbeperkende interventies toe te passen.

Er zijn veel verschillende manieren om een patiënt in zijn of haar vrijheid te beperken. Bijvoorbeeld door het plaatsen van een bedhek of een bewegingsmelder.

Als 'milde' maatregelen onvoldoende werken, kunnen zwaardere maatregelen nodig zijn zoals een tentbed, polsbanden of een onrustband.

Deze maatregelen worden alleen genomen als er geen andere mogelijkheden meer zijn om de veiligheid voor de patiënt en/of zijn omgeving te kunnen waarborgen.

Om toepassing van vrijheidsbeperkende interventies zoveel mogelijk te voorkomen, worden preventieve en alternatieve interventies toegepast. Hierbij kan familie ook een belangrijke rol spelen.

Preventieve interventie

Preventieve interventies worden ingezet en toegepast als er een hoog risico bestaat dat de patiënt risicogedrag kan gaan vertonen, bijvoorbeeld omdat patiënt bij vorige opname ook verward en onrustig was.

Preventieve interventies zijn handelingen die zoveel mogelijk risico voorkomen als zich gevaarlijke situaties voordoen. (bijvoorbeeld anti-slipsokken bij risico op vallen of aanwezigheid van familie bij risico op onrust en verwardheid).

Bij het toepassen van een preventieve interventie wordt de patiënt niet in zijn vrijheid beperkt.

Alternatieve interventies

Alternatieve interventies worden ingezet en toegepast als een patiënt (toenemend) risicogedrag en één of meer symptomen vertoont. Denk hierbij aan: toenemend 'plukkerig'/onrustig gedrag, veel opstaan en loopdrang.

Het doel van alternatieve interventies is toename van het risicogedrag te reduceren of stabiliseren.

Een patiënt wordt bij het toepassen van alternatieve interventies niet in zijn vrijheid beperkt.

Voorbeelden van alternatieve interventies zijn het verplegen op een eenpersoonskamer of Rooming-in (waarbij een naaste bij de patiënt kan overnachten).

Als preventieve en alternatieve interventies niet voldoende zijn om optimale zorg te verlenen, zullen vrijheidsbeperkende interventies overwogen worden.

Overige informatie

Als u naar aanleiding van de informatie in deze folder vragen heeft, stel ze dan gerust aan een verpleegkundige van de afdeling Ouderengeneeskunde.

Groene Hart Ziekenhuis, locatie Gouda

Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Algemeen telefoonnummer ziekenhuis:
(0182) 50 50 50.

Colofon

uitgave: Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie: Marketing & Communicatie
februari 2019
04.22.037